

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

48. De Ecclesiis ædificandis, vel reparandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

nis, quæ si servetur, jejunium non violatur, quamvis aliquis toto die plenis naribus etiam cum delectatione capiat odorem ex carnibus coctis.

15 II. Requiritur abstinentia plurium refectio-
num: sive unica, & non repetita corporis
refectio. Verum ex communi Ecclesiæ con-
suetudine admittitur collatiuncula vespertina
(quæ etiam collatio, & canula appellatur)
faciente, & permittente Ecclesiâ, ne vires ho-
minum nimium deficiant. Quantum autem
in tali collatione sumere liceat? non una est
sententia. Ego opinor propter diversissimas
locorum, & personarum qualitates non tam
ad rationes, & auctoritates DD. tertiam,
quartam, vel quintam partem cœnæ ordinariæ
plerumque determinantium, quam potius ad
consuetudinem cujusque loci attendendum
esse, ab hac namque tota collationis lumendæ
facultas dependet: hinc in praxi mensura &
regula rectè desumitur ab eo, quod propor-
tionaliter homines alioquin conscientiosi in
tali loco facere, & observare consueverunt
circa præsentem materiam. Quamvis dissi-
mulare nolim, nostra Germanorum jejunia
passim apud externos sugillari. Unde & Au-
striacos Poëta pungit, dum pangit:

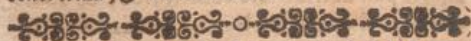
Austriacos fertur paschales nomine dici:
Paschata quod celebrent semper, jejunia nun-
quam.

16 III. Requiritur certa refectio-
nis hora, quæ olim erat Nona, id est, Tertia post meridiem:
hodie ex recepta consuetudine circa meri-
diem. Non tamen erit peccatum mortale,
etiamsi hæc consueta hora notabiliter, & sine
legitima causa anticipetur: quia jejunium Ec-
clesiasticum durat per spatium viginti quatuor
horarum, videlicet, à media nocte in medi-
am noctem, quò tempore permixta est unica
refectio, parùm autem refert, quacunque ho-
ra hæc refectio sumatur: neque graviter

obstat fini jejunii anticipatio consuetæ horæ.
Ferdinand. de Castropalao p. 7. de *Justit. dist.*
3. punct. 2. §. 3.

§. VII.

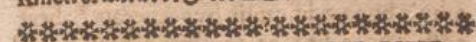
*Finis & effectus jejunii est humilitas, conti-
nentia, & castitas: quia ut D. August. serm.*
*de jejun. ait: jejunium purgat mentem, suble-
vat sensum, carnem spiritui subjicit, cor facit*
contritum, & humiliatum.

TITULUS XLVII.

De Purificatione post par-
tum.

LEge Mosaica mulier post partum judica-
batur immunda, adeoque pariens ma-
sculum per quadraginta, pariens autem foemi-
nam per octoginta dies ab ingressu templi arce-
batur. *Levit. 12.* Verum hæc lex Antiqui
Testamenti, quia ceremonialis tantum fuit,
in novo testamento non obligat sub culpa.
Unde hodie statim post partum, si vires per-
mittant, licitè Ecclesiam ingredi, & Sacramen-
ta frequentare potest: de consilio tamen &
communiter recepto more rectè aliquamdiu
ab ingressu Ecclesiæ ex decencia quadam ab-
stinet. c. un. h. t. & ibi DD.

TITULUS XLVIII.

De Ecclesiis ædificandis, vel
reparandis.

SUMMARIUM.

1. Ecclesia diversa acceptio. 2. Definitio. 3. Divisio.
4. Quæ ratione? 5. Quorum sumptibus Ecclesia
ædificanda, aut reparanda? 6. Quæ sit materia?
7. Quæ forma? 8. Quis finis? 9. Qui effectus
Ecclesiæ?

AD officia Ecclesiastica, puta administra-
tionem Eucharistiæ, Baptismi, aliæque
pietatis opera peragenda, de quibus hæcenus,
necessaria est Ecclesia.

§. I.

§. I.

1 **Nomine Ecclesia** hic non intelligimus fide-
lium, seu credentium omnium ubique exi-
stentium Cærum, sed locum, seu ædificium
Divinum cultui exercendo deputatum, in quo
sensu.

§. II.

2 **Definitur Ecclesia**, quòd sit locus publicus
Episcopali autoritate constitutus, & conse-
cratus, ad quem fideles conveniunt ad perci-
pienda fidei Sacramenta. *Lezana Quest. regul.
tom. 3. V. Ecclesia. n. 1.*

§. III.

3 **Dividitur Ecclesia**, quòd alia sit *Episcopa-
lis*, sive *Cathedralis*, alia *Collegiata*, alia *Ma-
trix*, alia *Parochialis*, alia *Baptismalis*, prout
tradit P. Engel. *h. t. n. 2.* ubi singularum de-
scriptionem exhibet. Adde tamen saepe
nam speciem pro alia sumi, & nomine *Ma-
trix* venire *Cathedralem*: nomine verò *Ba-
ptismalis* *Parochialem*, etsi strictè loquendo in-
ter se differant, teste Tusch. *in conclus. pract. V.
Ecclesia conclus. 18.* ubi benè notat, nomine
Ecclesie in odiosis non venire Capellas, aut
oratoria, & per consequens, licet Ecclesie
construi sine obligatione dotis nequeant, adeò
ut Ecclesia erecta pro constitutione dotis
omnia bona ædificantis hypothecata habeat,
posse tamen sine ea construi Capellas, vel
oratoria.

§. IV.

4 **Causa efficiens Ecclesie** sunt, qui pro ejus
ædificatione, aut reparatione sumptus, & ex-
pensas suppeditant. *Ædificationi* non antea
manus admovenda, quàm Episcopus Dico-
cesanus locum assignaverit, crucem fixerit,
primùmque lapidem vel per se, vel per alium
ad hoc delegatum posuerit. *c. nemo c. placuit.
de Consecrat. dist. 1. c. ad hec. de Religios. do-
mib. Zerol. in practi. Episcop. V. Ecclesia. p. 1.
Azo. Instit. moral. tom. 2. lib. 9. c. 30. q. 4.
Barb. de Offic. & potest. Episcop. p. 2. alleg.*

26. **Reparationem Ecclesiarum** ruinosarum
quod attinet, ea fieri debet sine cujuscumque
præjudicio, præcipuè familiarum nobilium,
quæ ibidem insignia sua, vel sepulcrum ob-
tinent, quod enim in pietatem conceditur, in
injuriam redundare non debet. *c. 2. b. 1.*

Frequens in foro *controverſa* est: quis
Ecclesiam reædificare, aut restaurare cœna-
tur? quam sequenti casuum distinctione ali-
quò modò componam. *Primo* tenebuntur
illi, qui ex conventionem, vel consuetudine in
specie ad hoc sunt obligati. *c. decrevimus. cau-
sa 10. q. 1.* aut si in Ecclesie fundatione certa
pecunia pro fabricæ conservatione destinata
sit, ex illa resectio, ac reædificatio fieri de-
bet. *Secundo* loco ipsa succurrit Ecclesia ex
fructibus, & proventibus suis quibuscumque
& quomodolibet ad se spectantibus; qui si
sufficientes non fuerint, *Tertio* loco Redo-
res, Beneficiati, Patroni, & omnes, qui ex
Ecclesia fructus, ac commodum percipiunt,
simul ad contributionem vocantur, juxta pro-
portionem commodi, & reddituum, quos ex
tali Ecclesia percipiunt, arbitrio Episcopi taxan-
dam, relicta tamen semper Clericis ad minimum
sustentatione congrua. Quòd si nec illi sum-
ptus pro reparatione Ecclesie necessarios fa-
cere valeant, tunc *Quarto* loco omnes Paro-
chiani contribuere, & Ecclesiam suam con-
servare obligantur, ad quod etiam appellatio-
ne remotà opportunis remediis cogi possunt,
etsi nullo speciali pacto, vel consuetudine ad
id se obligatos agnoscant. nec fructus speciales
percipiant; sufficit enim, quòd commune, &
generale ex Ecclesia commodum sentiant.
Denique si omnes supradicti tantà egestate la-
borent, ut Ecclesiam reparare nequeant, nec
aliunde spes affulgeat futura cum tempore re-
parationis, tunc omnino destrui potest, vel in
Ecclesiam Matricem, si filialis sit, vel aliam
vicinam unà cum dote, & aliis juribus relictis
transferri, ibidem erecto, vel designato altari
sub

sub illius Sancti patrocinio, cujus erat Ecclesia destructa. Vid. Trid. sess. 21. c. 7. juncto c. 1. & 4. h. t. & ibi DD.

§. V.

Materia Ecclesiæ sunt lapides, cæmenta, ligna, & similes res ædificiis extruendis, & conficiendis necessariæ.

§. VI.

Forma Ecclesiæ est vel interna vel externa.

Ad formam internam pertinet, ut Ecclesia extruatur cum consensu Ordinarii, ejusque auctoritate: ut extructa precibus ad DEUM suis initiatur: ut certi sacrarum, quæ in Ecclesia peraguntur, functionum Ministris pro modo facultatum, quas Ecclesia habet, constituantur; ut certis, statisque temporibus cætus fiant, & alia, quæ ad regimen Ecclesiasticum pertinent, ordine, ac decenter peragantur. l. 4. C. de SS. Ecclesiis. & Novell. 3. in Prefat.

Forma externa consistit in ipsa structura, quam fabricam vulgò appellant. Hæc ex antiqua traditione oblonga esse consuevit, indicans Naviculam Petri: & si commodè fieri possit, exigit, ut Altare principale versus orientem erigatur, eò quòd Christus dicatur ad Orientem ascendisse. Psal. 67. v. 34. ibi: *Psallite DEO, qui ascendit super cælum cæli ad Orientem.* P. Engl. h. t. n. 7.

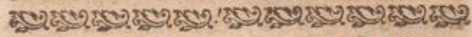
§. VII.

Finis, ob quem extruitur Ecclesia, est, ut in ea Sacramenta administrantur, verbum DEI prædicetur, & audiatur, Laudes, & preces DEO offerantur, ac Divina officia ritè celebrentur.

§. VIII.

Ad Effectum Ecclesiæ pertinet, quòd locus ille, in quo Ecclesia ædificatur, sit Sacrosanctus: Sacer quidem, quia DEO dicatus, & sacratus. l. 2. §. 2. ff. de Res. divis. Sanctus: quia sanctionibus Imperatorum ab injuriis

hominum eximitur, & defenditur. l. sanctum cum l. seq. ff. de Res. divis. l. 1. & seq. ff. Ne quid in loco sacro.

TITULUS XLIX.

De Immunitate Ecclesiarum, cæmeterii, & rerum ad eas pertinentium.

Immunitas, de qua in, & sub hac Rubrica agitur, est vel immunitas Ecclesiarum, ac cæmeterii, quam localem vocant, vel immunitas rerum ad eas pertinentium, quam realem appellant.

Pars I.

De Immunitate Ecclesiarum, ac Cœmeterii.

SUMMARIA.

1. Immunitas localis quid? 2. Que ejus origo. 3. usque 10. Quibus locis competat? 10. 11. Quos reos securos reddat? 12. Que sit forma immunitatis localis? 13. Quis finis. 14. & seqq. Qui effectus?

§. I.

PER immunitatem Ecclesiarum, ac cæmeterii hic jus asyli, seu illud privilegium potissimum intelligitur, quòd reis ad Ecclesiam aut cæmeterium confugientibus securitatem præstat, ne vi inde extrahi possint. Germanicè dicitur eine Freyheit/ oder Freyung.

§. II.

Causa efficiens hujus immunitatis est jus. Sed quale? Aliqui eam constitutam putant jure naturali. quos refert Thomas Delbene de Immunitat. & Jurisd. Eccles. c. 16. dub. 2. n. 2. Plures existimant, eam fuisse introductam jure Divino per Trid. sess. 25. de Reformat. c. 20. ubi asserit: *Ecclesia, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem DEI ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam.* Sed verius est, hanc immunitatem originem

T t

tra-